

REGULAMENTUL
cu privire la pășunat și cosit în Comuna Vatici rn. Orhei

Secțiunea I

Dispoziții generale

1. Regulamentul cu privire la pășunat și cosit are drept scop punerea în aplicare a prevederilor *Legii regnului vegetal nr 239 din 08.11.2007 și a Hotărârii Guvernului nr. 667 din 23.07.2010 privind aprobarea Regulamentului cu privire la pășunat și cosit.*
2. *Regulamentul cu privire la pășunat și cosit* stabilește regulile ce țin de crearea, protecția și utilizarea durabilă a pășunilor și fânețelor pe terenurile din fondul funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, cu excepția ariilor naturale protejate de stat și terenurilor fondului forestier.
3. Prezentul Regulament se aplică gospodăriilor individuale, agenților economici și autorităților publice locale.
4. Obiectivele Regulamentului sunt:
  - reglementarea activităților de creare, restabilire, protecție și utilizare durabilă a pășunilor și fânețelor;
  - crearea condițiilor de sporire a productivității pășunilor și fânețelor;
  - conservarea compoziției asociațiilor de plante pe parcursul unei perioade îndelungate.

Secțiunea a II-a

Noțiuni generale

5. În sensul prezentului Regulament, sunt utilizate următoarele noțiuni:
  - a) ***presiune asupra pășunii*** – numărul de animale raportat la o unitate de suprafață de pășune;
  - b) ***rotația sectoarelor de pășunat*** – utilizarea pășunilor, în urma căreia se modifică, într-o anumită succesiune, perioadele de utilizare a sectoarelor de pășunat.

Secțiunea a III-a

Pășunatul

6. Organele administrației publice locale stabilesc sectoarele și termenul de pășunat pe terenurile fondului funciar proprietate publică a unităților administrativ-teritoriale, pe care trebuie să le anunțe cu 10 zile înainte de termenul fixat, respectarea lor fiind obligatorie pentru toți deținătorii de animale.
7. Pășunatul nu se admite înainte de ultima decadă a lunii aprilie sau prima decadă a lunii mai, când solul s-a zvântat și temperatura aerului nu cade noaptea sub +5°C, iar plantele au înălțimea minimă de aproximativ 10 cm – în cazul pășunilor formate din plante de talie joasă, și de aproximativ 15 cm – pe pășunile formate din plante de talie înaltă.
8. Pe pășunile situate în pante, cu gradul slab de acoperire a solului cu vegetație și pe care persistă pericolul de eroziune, pășunatul trebuie să înceapă în ultima decadă a lunii mai sau în prima decadă a lunii iunie.
9. Perioada de pășunat trebuie să se încheie în prima decadă a lunii noiembrie sau cu o lună înainte de coborârea temperaturii medii în decurs de 24 de ore sub 0°C.
10. La atribuirea terenurilor pentru pășunat, organele administrației publice locale va trebuie să țină cont de speciile de animale și compoziția floristică a pășunilor.
11. Pentru pășunatul bovinelor, organele administrației publice locale vor repartiza terenurile cu dominarea gramineelor și leguminoaselor, situate în luncile râurilor și în partea inferioară a versanților. Pentru tineretul de până la vârsta de cinci luni trebuie să se repartizeze terenuri cu plante mustoase.

12. Pentru ovine și caprine, organele administrației publice locale, vor trebui să repartizeze terenuri cu graminee și leguminoase xerofite sau cu varietăți de talie joasă, amplasate în partea superioară a versanților.

Secțiunea a IV-a **Utilizarea pășunilor**

13. Autoritățile administrației publice locale elaborează și aprobă anual, până la finele lunii martie, prin dispoziția primarului și cu notificarea consiliului local, amenajamentele pastorale și planurile privind lucrările de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor și fânețelor publice, consultate preventiv cu deținătorii de animale.
14. În scopul utilizării durabile a pășunilor, utilizatorii de pășuni trebuie să asigure rotația sectoarelor de pășunat, conform recomandărilor din anexa nr.1 la prezentul Regulament.
15. La elaborarea schemei de rotație, utilizatorii de pășuni trebuie să țină cont de următoarele cerințe:
- a) modificarea anuală a ordinii de pășunat a parcelelor (dacă în anul curent pășunatul se începe cu prima parcelă, apoi în anul următor perioada de pășunat se va începe cu parcela a doua, apoi cu a treia etc.);
  - b) utilizarea periodică a cositului în parcele, începând cu parcelele în care s-a început pășunatul în primăvara anului precedent;
  - c) colectarea periodică a semințelor de specii de plante valoroase pentru hrana animalelor, iar pentru unele pășuni se va asigura o întrerupere temporară a pășunatului, cu aplicarea măsurilor agrotehnice.
16. Organele administrației publice locale vor elabora Planul lucrărilor de întreținere, ameliorare și exploatare rațională a pășunilor publice, conform legislației în vigoare cu privire la pășunat și cosit și luând în considerare următoarele:
- a) cantitatea de masă furajeră necesară pentru animale și posibilitatea pășunii de a asigura această cantitate;
  - b) atribuirea terenurilor pentru diferite specii de animale;
  - c) consecutivitatea pășunatului pe sectoare.

Secțiunea a V-a **Presiunea admisibilă asupra pășunii**

17. Utilizatorii de pășuni trebuie să asigure respectarea presiunii admisibile asupra pășunii (PAP), care se exprimă în cap de animal convențional la hectar (CAC/ha) și se calculează de autoritatea publică locală conform formulei:

$$PAP = \frac{P}{R \times D},$$

unde:

- PAP – presiunea admisibilă asupra pășunii, CAC/ha;
  - P – productivitatea unui hectar de pășune / masă verde, kg/ha;
  - R – rația de furaj pentru 24 de ore a unei bovine, kg (conform anexei nr.2 la prezentul Regulament);
  - D – durata perioadei de pășunat, zile.
18. La determinarea presiunii admisibile asupra pășunii în cazul altor specii de animale este necesar să se aplice datele privind rația zilnică de furaj pentru diferite specii de animale, conform anexei nr.2 la prezentul Regulament, și coeficienții de transformare pentru alte specii de animale, conform anexei nr.3 la prezentul Regulament.
19. Suprafața necesară pentru pășunatul unei cirezi de bovine se calculează reieșind din presiunea admisibilă asupra pășunii.
20. Încărcătura la 10 ha de pășune trebuie să constituie până la 10 bovine.

21. În cazul tipurilor și subtipurilor de sol cu productivitate redusă (sol salinizat, alcalinizat, calcaros, nisipos etc.), presiunea admisibilă asupra pășunii se reduce cu 15% în raport cu productivitatea pășunii.

Secțiunea a VI-a Tehnologia pășunatului

22. Amenajarea ocoalelor pentru ovine și caprine se efectuează la o distanță mai mare de 300-500 m de la bazinele de apă.
23. Ocoalele de vară se îngrădesc cu instalații portabile.
24. În scopul asigurării productivității pășunilor și creării condițiilor favorabile pentru dezvoltarea plantelor, organele administrației publice locale vor trebuie să asigure pășunatul în sistem de parcele.
25. Utilizatorii de pășuni, conform sistemului de parcele prescris de organele administrației publice locale, separă parcelele pentru pășunat, fiecare având ieșire la terenul pentru adăpat și la ocol, limitând trecerea animalelor în alte parcele.
26. Utilizatorii de pășuni efectuează delimitarea parcelelor, luând în considerare formele naturale de relief (râuri, văi), vegetația lemnoasă existentă (lizieră, pâlcuri de arbori), drumurile, indicatoarele convenționale, gardurile vii sau gardurile propriu-zise.
27. La elaborarea sistemului de pășunat, organele administrației publice locale trebuie să aplice următoarele criterii:
  - d) parcelarea pășunii;
  - e) stabilirea numărului de parcele în funcție de durata medie a ciclului de pășunat și durata de pășunat pe o parcelă;
  - f) stabilirea configurației parcelelor, de regulă, sub formă de dreptunghi cu laturile de 1:2 sau 1:3;
  - g) admiterea accesului animalelor în parcelă pentru pășunatul următor peste circa 25 de zile
  - h) stabilirea suprafeței optime a unei parcele pentru pășunat de 4-5 ha.
28. Timpul favorabil pentru pășunatul animalelor este dimineața și seara. În zilele de vară cu temperaturi ridicate (mai mult de 35⁰C), se admite și noaptea.
29. După pășunat, iarba nenăscută este necesar să rămână la înălțimea de aproximativ 5 cm de la suprafața solului.
30. Se admite adăparea direct din râuri sau izvoare, când parcelele pentru pășunat sunt amenajate în zona adiacentă a râurilor, creând treceri speciale pentru animale spre sursa de apă și amenajând locuri de adăpare pietruite, pentru a menține apa curată.

Secțiunea a VII-a Cositul fânețelor

31. Perioada optimă pentru cosit este de la înspicare până la înflorirea gramineelor dominante valoroase sau perioada îmbobocirii-înfloririi leguminoaselor.
32. Cositul fânețelor trebuie să se efectueze la o înălțime nu mai mică de 5 cm de la suprafața solului.
33. Durata cositului nu trebuie să depășească 10 zile.
34. O dată la 2-3 ani se cosește într-o perioadă mai târzie, pentru a da posibilitate plantelor să formeze semințe.
35. Ultimul cosit se efectuează în ultima decadă a lunii septembrie – prima decadă a lunii octombrie sau cu cel puțin trei săptămâni înainte de perioada înghețurilor permanente, conform prognozelor meteorologice.
36. Dacă ultimul cosit se execută mai târziu de prima decadă a lunii octombrie, acesta trebuie să se efectueze la înălțime mai mare (aproximativ 7 cm). La o înălțime mai mare se cosesc fânețele semănate în anul înființării, pentru a favoriza înrădăcinarea și înfrățirea plantelor.

Secțiunea a VIII-a
Restricții și responsabilități

37. Nu se admite:

1) pășunatul:

- a) pășunatul în parcuri, terenuri de joacă, terenuri sportive și în raza de 10 m de acestea;
- b) în barajul iazurilor;
- c) timpuriu, imediat după topirea zăpezilor;
- d) pe terenuri umede, imediat după ploaie;
- e) pe pășunile de pe solurile hidromorfe de luncă, până la uscarea solului;
- f) plantelor de talie înaltă la o înălțime mai mică de 5 cm;
- g) plantelor de talie joasă la o înălțime mai mică de 3 cm;
- h) în perioada de repaus vegetativ al plantelor;
- i) în primul an de înființare a pășunilor;

2) pășunatul ovinelor și caprinelor pe pășunile destinate bovinelor;

3) pășunatul comun al diferitor specii de animale, pășunatul animalelor bolnave;

4) deștelenirea pășunilor naturale, indiferent de starea lor productivă:

- a) situate pe terenurile în pantă mai mare de 170, deoarece există pericol de declanșare a fenomenelor de eroziune;
- b) situate în apropierea ravenelor, indiferent de panta terenului;
- c) pe soluri superficiale cu fragmente din roca parentală aproape de suprafața solului sau care au pânza freatică la adâncimea mai mică de 50 cm.

Secțiunea a IX-a
Dispoziții finale și tranzitorii

38. Prevederile prezentului regulament intră în vigoare din momentul aprobării acestuia de către Consiliul local din Comuna Vatici.

39. Prevederile prezentului Regulament pot fi actualizate în funcție de modificările legislației în domeniul pășunatului și cositului, dar și cel conex.

40. Încălcarea prevederilor prezentului Regulament atrage răspunderea în conformitate cu legislația în vigoare.

Secretara Consiliului Local Vatici

Mocan Ana

Schema rotației pășunilor pentru o cireadă

Anul utilizării	Parcelele										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Anul I	C	A	2	3	4	C	A	1	5	6	7
Anul II	7	C	A	2	3	4	C	A	1	5	6
Anul III	6	7	C	A	2	3	4	C	A	1	5
Anul IV	5	6	7	C	A	2	3	4	C	A	1
Anul V	1	5	6	7	C	A	2	3	4	C	A
Anul VI	A	1	5	6	7	C	A	2	3	4	C
Anul VII	C	A	1	5	6	7	C	A	2	3	4
Anul VIII	4	C	A	1	5	6	7	C	A	2	3
Anul IX	3	4	C	A	1	5	6	7	C	A	2
Anul X	2	3	4	C	A	1	5	6	7	C	A
Anul XI	A	2	3	4	C	A	1	5	6	7	C

Notă:

Cifrele arabe indică periodicitatea utilizării parcelor pentru pășunatul animalelor în anul respectiv.

C – utilizarea parcelor pentru cosit.

A – măsuri de ameliorare.

Anexa nr. 2
la Regulamentul cu
privire la pășunat și cosit

Rația de furaj a animalelor

Animalele	Rația zilnică de furaj a unui animal, kg
Bovine	40-75
Tineret bovin după un an	30-40
Tineret bovin până la un an	15-25
Ovine	6-8 (3-6)
Tineret ovin	2-3
Cabaline	30-40

**Coefficienții de transformare
în cap de animal convențional pentru diferite
categorii de animale**

Animale	Coefficient
Tauri	1,10
Cai de tracțiune	1,05
Vaci de lapte	1,00
Cabaline (valoare medie)	0,80
Bovine (valoare medie)	0,75
Tineret bovin peste un an	0,60
Tineret cabalin peste un an	0,60
Tineret bovin pînă la un an	0,25
Tineret cabalin pînă la un an	0,25
Porcine	0,25
Oi și capre mature	0,16
Oi și capre de toate vârstele	0,14

Secretara consiliului local

Mocan Ana